

ADVIES Nr. 1.626

Zitting van donderdag 20 december 2007

Uitvoering van het generatiepact en het interprofessioneel akkoord voor de periode 2007-2008 van 2 februari 2007 - Invoering van een specifieke brugpensioenregeling voor minder-valide werknemers en werknemers met ernstige lichamelijke problemen

x   x   x

2.162/16-2

ADVIES Nr. 1.626

Onderwerp: Uitvoering van het generatiepact en het interprofessioneel akkoord voor de periode 2007-2008 van 2 februari 2007 - Invoering van een specifieke brugpensioenregeling voor mindervalide werknemers en werknemers met ernstige lichamelijke problemen

---

In het interprofessioneel akkoord van 2 februari 2007 bestond het doel van de sociale partners erin het generatiepact aan te vullen; ze hebben dan ook een antwoord geboden voor de problematiek van de mogelijkheid van brugpensioen voor de werknemers die een "zwaar beroep" hebben uitgeoefend, 58 jaar oud zijn en een beroepsverleden van 35 jaar hebben.

De Raad heeft bijgevolg op 20 december 2007 de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 gesloten tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van een aanvullende vergoeding in het kader van het brugpensioen voor sommige oudere mindervalide werknemers en werknemers met ernstige lichamelijke problemen, indien zij worden ontslagen.

Opdat die overeenkomst ten volle uitwerking kan hebben, wil de Raad ook verduidelijken volgens welke procedures een aanvullende brugpensioenvergoeding kan worden toegekend aan de werknemers die voldoen aan de voornoemde voorwaarden.

Om die procedures een effectief karakter te geven, verzoekt de Raad de regering dan ook zo snel mogelijk en uiterlijk op 1 januari 2008 de nodige wetgevende en verordenende bepalingen aan te passen en extra budgettaire middelen toe te kennen aan de betrokken parastatale instellingen.

Gezien het tijdschema van de inwerkingtreding van het stelsel, vraagt hij bovendien dat de betrokken parastatale instellingen tijdig de nodige maatregelen nemen, enerzijds opdat het stelsel uiterlijk op 1 januari 2008 operationeel zou worden gemaakt en anderzijds opdat ze in staat zouden zijn alle elementen die een evaluatie van het stelsel mogelijk maken, up-to-date te houden.

Tegen deze achtergrond heeft de Raad tijdens zijn plenaire zitting van 20 december 2007 het volgende eenparige advies uitgebracht.

x   x   x

ADVIES VAN DE NATIONALE ARBEIDSRAAD

I. CONTEXT VAN DE DEMARCHE VAN DE RAAD

In het interprofessioneel akkoord van 2 februari 2007 bestond het doel van de sociale partners erin het generatiepact aan te vullen; ze hebben dan ook een antwoord geboden voor de problematiek van de mogelijkheid van brugpensioen voor de werknemers die een "zwaar beroep" hebben uitgeoefend, 58 jaar oud zijn en een beroepsverleden van 35 jaar hebben.

De Raad heeft bijgevolg op 20 december 2007 de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 gesloten tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van een aanvullende vergoeding in het kader van het brugpensioen voor sommige oudere mindervalide werknemers en werknemers met ernstige lichamelijke problemen, indien zij worden ontslagen.

Opdat die overeenkomst ten volle uitwerking kan hebben, wil de Raad ook verduidelijken volgens welke procedures een aanvullende brugpensioenvergoeding kan worden toegekend aan de werknemers die voldoen aan de voornoemde voorwaarden.

Daartoe werd in de Raad een commissie ad hoc "Zware Beroepen" opgericht. Die commissie bestond uit de sociale partners, deskundigen van het Fonds voor Arbeidsongevallen (FAO), deskundigen van het Fonds voor de Beroepsziekten (FBZ) en deskundigen van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening (RVA). Die drie parastatale instellingen moeten een essentiële rol spelen, enerzijds in het kader van de voorafgaande erkenning van het beroepsverleden van de betrokken werknemers en anderzijds bij de eventuele erkenning van de ernstige lichamelijke problemen die de verdere uitoefening van het beroep significant bemoeilijken.

De Raad wenst in dat verband de deskundigen te bedanken voor hun bijdrage aan de werkzaamheden.

Om die procedures een effectief karakter te geven, verzoekt de Raad de regering dan ook zo snel mogelijk en uiterlijk op 1 januari 2008 de nodige wetgevende en verordenende bepalingen aan te passen en extra budgettaire middelen toe te kennen aan de betrokken parastatale instellingen.

Gezien het tijdschema van de inwerkingtreding van het stelsel, vraagt hij bovendien dat de betrokken parastatale instellingen tijdig de nodige maatregelen nemen, enerzijds opdat het stelsel uiterlijk op 1 januari 2008 operationeel zou worden gemaakt en anderzijds opdat ze in staat zouden zijn alle elementen die een evaluatie van het stelsel mogelijk maken, up-to-date te houden.

II. INHOUD VAN DE DEMARCHE VAN DE RAAD

- A. Beginselen van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 tot vaststelling van de voorwaarden voor de toekenning van een aanvullende vergoeding in het kader van het brugpensioen voor sommige oudere mindervalide werknemers en werknemers met ernstige lichamelijke problemen, indien zij worden ontslagen.

De Raad wijst er in eerste instantie op dat de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst uitvoering geeft aan punt III, 2 van bijlage II "Generiek toepasbaar criterium vastgesteld in een interprofessionele collectieve arbeidsovereenkomst, in geval van zwaar beroep" van het interprofessioneel akkoord van 2 februari 2007.

Zoals vastgesteld in het interprofessioneel akkoord voorziet die overeenkomst in:

- een recht op de aanvullende vergoeding voor de werknemers van 58 jaar en ouder met een loopbaan van 35 jaar, indien zij worden ontslagen;

- op voorwaarde dat zij:
  - * ofwel onder de categorie van mindervalide werknemers erkend door een bevoegde overheid kunnen vallen;

  - * ofwel na een bijzondere procedure onder de categorie kunnen vallen van werknemers met ernstige lichamelijke problemen die de verdere uitoefening van hun beroep significant bemoeilijken, behoudens de personen die op het ogenblik van de aanvraag een invaliditeitsuitkering ontvangen overeenkomstig de RIZIV-wetgeving en niet zijn tewerkgesteld in de zin dat ze geen effectieve arbeidsprestaties leveren;

  - * ofwel worden gelijkgesteld aan werknemers met ernstige lichamelijke problemen, namelijk de werknemers die rechtstreeks werden blootgesteld aan asbest tijdens hun vroegere beroepsactiviteit uitgeoefend voor 1 januari 1993 gedurende minimum twee jaar in de ondernemingen of werkplaatsen waar producten of voorwerpen op basis van asbest worden gefabriceerd en behandeld of in de fabrieken van materialen in vezelcement.

Voor de categorie van de werknemers met ernstige lichamelijke problemen stelt de overeenkomst de grote beginselen vast van de procedure door middel waarvan ze zich kunnen laten erkennen als werknemers met ernstige lichamelijke problemen en waarbij de RVA, het FAO en het FBZ betrokken zijn.

Voor de werknemers gelijkgesteld aan werknemers met ernstige lichamelijke problemen voorziet de voornoemde overeenkomst in een vereenvoudigde procedure met tussenkomst van de RVA en het FBZ.

Om elke onduidelijkheid in verband met de procedures te vermijden, worden de beginselen ervan uitvoerig beschreven in dit advies.

In dat verband moet worden herinnerd aan de verbintenis van de sociale partners in het voornoemde interprofessioneel akkoord om de mogelijke toegang tot het brugpensioen waarin wordt voorzien in de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 te beperken tot maximum 1.200 personen, zonder onderscheid volgens werknemerscategorie, op jaarbasis op kruissnelheid.

Alvorens nader in te gaan op de voornoemde procedures, wijst de Raad erop dat de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 wordt gesloten voor een bepaalde duur.

In het voornoemde interprofessioneel akkoord wordt bovendien opgemerkt dat de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 in werking treedt vanaf 1 januari 2008 voor de brugpensioenen die ingaan vanaf 1 januari 2010 en eindigt eind 2012.

In het raam van de adviesaanvraag over het ontwerp van koninklijk besluit tot regeling van het conventioneel brugpensioen in het kader van het generatiepact, waarover de Raad op 30 maart 2007 advies nr. 1.601 heeft uitgebracht, stelde hij voor de bewoordingen van het interprofessioneel akkoord over te nemen in de tekst van het koninklijk besluit zelf.

Hij heeft vastgesteld dat geen gevolg werd gegeven aan dat verzoek. Tijdens de contacten met het Beheerscomité van de RVA in het kader van deze problematiek, werd hem echter verzekerd dat het koninklijk besluit van 3 mei 2007¹ zal worden geïnterpreteerd in het licht van zijn advies nr. 1.601.

Hij dringt er dan ook op aan dat dit effectief het geval zou zijn.

De Raad voegt er nog aan toe dat het stelsel zal worden geëvalueerd voor de beëindiging van de collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 in 2012. Op grond van die evaluatie zal de collectieve arbeidsovereenkomst eventueel kunnen worden verlengd.

---

¹ Koninklijk besluit van 3 mei 2007 tot regeling van het conventioneel brugpensioen in het kader van het generatiepact, BS 08.06.2007.

B. Beginselen van de in te stellen procedures

De Raad wenst in tweede instantie de verschillende fasen te verduidelijken van de in te stellen procedures, die tot doel hebben de werknemer in staat te stellen te worden erkend als werknemer met ernstige lichamelijke problemen of eraan gelijkgesteld te worden.

Hij wijst er onmiddellijk op dat bij de instelling van die procedures de medewerking van de RVA, het FAO en het FBZ is vereist.

Hij verzoekt die instellingen de nodige contacten te leggen om onderling een samenwerkingsprotocol te sluiten.

In dat kader moeten de drie parastatale instellingen samen een modelformulier opstellen met de elementen die het aanvraagdossier met het oog op die vorm van brugpensioen moet bevatten, alsook procedures voor de behandeling van het door de werknemer ingediende dossier.

1. Aanvraagformulier

a) Wat betreft de werknemers met ernstige lichamelijke problemen

De persoon die wenst erkend te worden als werknemer met ernstige lichamelijke problemen, dient een aanvraag in met een dossier bij het secretariaat van het FAO.

Het aanvraagformulier wordt door de RVA, het FAO en het FBZ samen vastgesteld.

Het door de persoon aan te vullen dossier omvat twee delen:

- enerzijds een administratief deel waarin de werknemer voldoende ernstige elementen aanbrengt die aantonen dat hij aan de volgende voorwaarden zal voldoen:

- * de leeftijd hebben bereikt van 58 jaar gedurende de periode van 1 januari 2010 tot en met 31 december 2012 en uiterlijk op het ogenblik van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst;
  - * een beroepsloopbaan hebben bereikt van minstens 35 jaar op het ogenblik van de beëindiging van de arbeidsovereenkomst;
- anderzijds een medisch deel waarin hij de nodige elementen aanbrengt om te bewijzen dat hij ernstige lichamelijke problemen heeft die geheel of gedeeltelijk veroorzaakt zijn door zijn beroepsactiviteit of elke vroegere beroepsactiviteit en die de verdere uitoefening van zijn beroep significant bemoeilijken.
- b) Wat betreft de werknemers gelijkgesteld aan werknemers met ernstige lichamelijke problemen

De persoon die wenst erkend te worden als werknemer gelijkgesteld aan een werknemer met ernstige lichamelijke problemen, dient een aanvraagformulier in bij het FBZ, met de nodige bewijzen dat hij rechtstreeks werd blootgesteld aan asbest tijdens een vroegere beroepsactiviteit uitgeoefend vóór 1 januari 1993 gedurende minimum twee jaar in de ondernemingen of werkplaatsen waar producten of voorwerpen op basis van asbest worden gefabriceerd en behandeld of in de fabrieken van materialen in vezelcement.

Het model van aanvraagformulier wordt door het FBZ vastgesteld in overleg met de RVA.

Het aanvraagformulier bevat bovendien voldoende ernstige elementen die aantonen dat de werknemer zal voldoen aan de leeftijds- en ancienniteitsvoorwaarden van artikel 3, 1° en 2° van de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91.

De twee categorieën van werknemers kunnen voor de samenstelling van het administratief deel een beroep doen op de bijstand van een uitbetalingsinstelling van hun keuze, die is erkend in het kader van de werkloosheidsreglementering, en voor de samenstelling van het medisch deel op de bijstand van de preventieadviseur-arbeidsgeneesheer.

In het kader van de samenstelling van het administratief deel kan de uitbetalingsinstelling zich bovendien richten tot de RVA om er zeker van te zijn dat is voldaan aan de voorwaarde van het beroepsverleden.

2. Procedures

a) Gemeenschappelijke beginselen van de procedures

De Raad dringt er eerst op aan dat het door de drie voornoemde parastatale instellingen te sluiten protocol uitdrukkelijk vermeldt dat de procedures de nodige garanties moeten bieden opdat ze niet meer dan zes maanden kunnen duren te rekenen vanaf de indiening van het volledige dossier door de werknemer.

Bij de uitwerking van de procedures, die moeten worden vertaald in een wettelijke bepaling, moeten bovendien de volgende principes in aanmerking worden genomen:

Het FAO is bevoegd voor de behandeling van de aanvraag van de werknemer met ernstige lichamelijke problemen. Het FBZ is bevoegd voor de behandeling van de aanvraag van de werknemer gelijkgesteld aan een werknemer met ernstige lichamelijke problemen.

Het secretariaat van het FAO of het FBZ, naargelang de categorie waartoe de werknemer behoort, bepaalt of het door de werknemer ingediende dossier - of aanvraagformulier als het gaat om het FBZ - al dan niet volledig is. Indien dat niet het geval is, informeert het de betrokkene over de ontbrekende stukken om de gegrondheid van de aanvraag vast te stellen.

De RVA gaat volgens de geëigende procedure na of de werknemer zal voldoen aan de voornoemde leeftijds- en anciënniteitsvoorwaarden. De RVA moet in dit stadium alleen een al dan niet gunstig advies uitbrengen, dat naargelang de categorie waartoe de werknemer behoort aan het FAO of het FBZ wordt bezorgd.

De definitieve beslissing over de voorwaarde van het beroepsverleden wordt genomen op het ogenblik dat het werkloosheidsbureau een beslissing neemt over het eigenlijke recht op werkloosheidsuitkeringen.

Er dient nog te worden opgemerkt dat de procedures rekening houden met de wetgeving inzake het Handvest van de sociaal verzekerde (o.a. met betrekking tot de aanduiding van de dienst waarbij de aanvraag ingediend moet worden, de wijze van indiening van de aanvraag, het ontvangsbewijs, de ambtshalve opvraging van ontbrekende bewijsstukken, de termijnen voor de behandeling van het dossier, de kennisgeving van de beslissing, de motivering en de mogelijkheden van beroep) alsook met de wetgeving inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (o.a. met betrekking tot het doorsturen van de medische gegevens).

b) Bijzondere procedure voor het FAO

Pas nadat de twee delen van het dossier van de werknemer met ernstige lichamelijke problemen volledig zijn, legt het secretariaat van het FAO het voor aan de medische commissie van het FAO.

Die Commissie van medische deskundigen is samengesteld uit twee geneesheren van het FAO en twee geneesheren van het FBZ.

Die Commissie gaat op grond van het medische deel van het dossier na of de werknemer kan worden beschouwd als werknemer met ernstige lichamelijke problemen, overeenkomstig artikel 2, § 2, 2° van de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91.

De Commissie van medische deskundigen spreekt zich dus uit over de realiteit van het ziektebeeld; als het gaat om een ziekte, gaat ze na of er een verband is met een beroepsactiviteit. Ze spreekt zich uit over de ernst van de lichamelijke problemen en de significante bemoeilijking van de verdere uitoefening van het beroep.

Voor bijkomende onderzoeken kan ze een beroep doen op externe deskundigen.

De Commissie van medische deskundigen brengt over elk voorgelegd dossier een advies uit aan het Medisch-technisch Comité, in zijn samenstelling "zware beroepen", ingesteld bij het FAO.

Het Medisch-technisch Comité onderzoekt het dossier op basis van dat gemotiveerd advies. Wanneer het zich in dat kader uitsprekt, is het ad hoc samengesteld; het bestaat uit twee vertegenwoordigers van de representatieve werkgeversorganisaties, twee vertegenwoordigers van de representatieve werknemersorganisaties, twee leden benoemd op voordracht van de meest representatieve werkgeversorganisaties (waaronder minstens 1 geneesheer) alsook twee leden benoemd op voordracht van de meest representatieve werknemersorganisaties (waaronder minstens 1 geneesheer).

Dat Comité oefent zijn bevoegdheid uit binnen het kader en de voorwaarden vastgesteld door de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91.

Het FAO neemt een beslissing op basis van dat onderzoek. Bij een positieve beslissing geeft het FAO een attest af aan de werknemer.

c) Bijzondere procedure voor het FBZ

In afwijking van de voornoemde procedure, is voor de werknemers die rechtstreeks werden blootgesteld aan asbest onder de voorwaarden van artikel 2, § 2, 3°, voorzien in een vereenvoudigde procedure volgens welke de rechtstreekse blootstelling aan asbest wordt erkend door het FBZ.

3. Beroep

In geval van een negatieve beslissing van het FAO of het FBZ, kan beroep worden aangetekend bij de arbeidsrechtbank. In casu zijn de normale regels van toepassing.

4. Follow-up

De Raad herinnert in dit kader aan de verbintenis van de sociale partners in het voornoemde interprofessioneel akkoord om de mogelijke toegang tot het brugpensioen waarin wordt voorzien in de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 te beperken tot maximum 1.200 personen, zonder onderscheid volgens werknemerscategorie, op jaarbasis op kruissnelheid.

Daartoe wordt in de Nationale Arbeidsraad met name een commissie Zware Beroepen opgericht.

Die commissie wordt belast met de permanente follow-up en sturing van de regeling zoals bepaald in de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 en dit advies.

De commissie Zware Beroepen zal zich driemaandelijks, en indien nodig maandelijks, in het licht van de ontwikkeling inzake het aantal aanvragen, op verslag van het FAO, het FBZ en de RVA buigen over het aantal aanvragen, de aard van de lichamelijke problemen, het aantal attesten die door het FAO en het FBZ werden afgegeven en het aantal brugpensioenen die door de RVA op basis van de ingestelde regeling werden toegekend.

Het protocol dat moet worden gesloten tussen de drie voornoemde parastatale instellingen voorziet ook in de periodiciteit van de gegevens die moeten worden verstrekt aan de in de NAR opgerichte commissie "Zware Beroepen" en bepaalt de inhoud ervan.

De Raad vraagt in dat verband op de hoogte te worden gehouden van de inhoud van het protocol dat de drie voornoemde parastatale instellingen moeten sluiten.

Indien het maximum aantal van 1.200 gevallen van erkende werknemers met ernstige lichamelijke problemen, gelijkgestelde werknemers en mindervalide werknemers op jaarbasis op kruissnelheid dreigt te worden overschreden, zal de commissie onverwijld en tijdig de nodige maatregelen nemen om dat maximum te respecteren.

C. Begeleidingsmaatregelen

1. Zoals beschreven in het interprofessioneel akkoord van 2 februari 2007 en dit advies, wijst de Raad erop dat ook de regering zo snel mogelijk en uiterlijk op 1 januari 2008 de nodige maatregelen moet nemen, opdat het cao-brugpensioenstelsel in het kader van een "zwaar beroep" ten volle uitwerking kan hebben.

Gezien het feit dat de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 in werking treedt vanaf 1 januari 2008 voor de brugpensioenen die ingaan vanaf 1 januari 2010 en eindigt eind 2012, is het de bedoeling dat de werkgever en de werknemer alle nodige informatie over de mogelijke toegang tot dat specifieke brugpensioenstelsel krijgen vooraleer de werknemer zijn opzegging krijgt.

Voor de werknemers die worden ontslagen met het oog op een brugpensioen vanaf 1 januari 2010 kunnen de opzeggingstermijnen reeds een aanvang nemen vanaf 1 januari 2008.

De hiervoor beschreven voorafgaande erkenningsprocedures moeten bijgevolg kunnen worden aangevat vanaf 1 januari 2008.

De Raad wijst er in dat verband op dat met het oog op een operationele procedure uiterlijk op 1 januari 2008, wijzigingen moeten worden aangebracht in verschillende wetgevingen, met naleving van de in dit advies geformuleerde beginselen.

Het is in eerste instantie nodig dat de procedure die de Raad in dit advies heeft beschreven in een wettelijke bepaling wordt omgezet.

Vervolgens moeten daarvoor gelijktijdig de wettelijke bevoegdheden van het FAO en het FBZ worden uitgebreid in het licht van hun nieuwe opdrachten.

Eenzijds moeten de nieuwe opdrachten die door de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 en dit advies aan het FAO worden gegeven, worden opgenomen in artikel 58 van de Arbeidsongevallenwet van 10 april 1971.

Anderzijds moeten in artikel 6 van de gecoördineerde wetten van 3 juni 1970 betreffende de preventie van beroepsziekten en de vergoeding van de schade die uit die ziekten voortvloeit, de nieuwe opdrachten worden opgenomen die door de voornoemde collectieve arbeidsovereenkomst nr. 91 en dit advies aan het FBZ worden gegeven.

Bovendien moet worden opgemerkt dat de bestuursovereenkomsten van die twee parastatale instellingen ook moeten worden aangepast.

De Raad drukt verder de wens uit dat het FAO, het FBZ en de RVA ook periodiek de gegevens bezorgen die hij nodig heeft om te onderzoeken of het aantal van 1.200 gevallen op jaarbasis op kruissnelheid niet wordt overschreden en om de evaluatie van het stelsel, waartoe de sociale partners zich in het interprofessioneel akkoord van 2 februari 2007 hebben verbonden, mogelijk te maken.

2. Ten slotte vestigt de Raad de aandacht op het feit dat die ingestelde procedures zullen leiden tot een snelle stijging van de behoeften aan personeel en budgettaire middelen voor het FAO, het FBZ en de RVA, om hen in staat te stellen hun nieuwe opdrachten tijdig tot een goed einde te brengen.

Hij dringt er dan ook op aan dat daarmee rekening wordt gehouden bij de aanvraag voor een extra budget die door die parastatale instellingen aan hun toezichthoudende minister zal worden gericht.
